

MEMORIU DE PREZENTARE

conform

Anexa 5.E la Legea 292/2018

CUPRINS:

I.	Denumirea proiectului	
II.	Beneficiar	
III.	Descrierea caracteristicilor fizice ale întregului proiect	
a)	Rezumatul proiectului	7
b)	Justificarea necesității proiectului	8
c)	Valoarea investiției	9
d)	Perioada de implementare propusă	9
e)	Planșe reprezentând limitele amplasamentului proiectului, inclusiv orice suprafață de teren solicitată pentru a fi folosită temporar (planuri de situație și amplasamente)	9
f)	O descriere a caracteristicilor fizice ale întregului proiect, formele fizice ale proiectului (planuri, clădiri, alte structuri, materiale de construcție și altele)	10
1)	Profilul și capacitățile de producție	16
2)	Descrierea instalației și a fluxurilor tehnologice existente pe amplasament (după caz)	16
3)	Descrierea proceselor de producție ale proiectului propus, în funcție de specificul investiției, produse și subproduse obținute, mărimea, capacitatea	16
4)	Materiile prime, energia și combustibilii utilizați, cu modul de asigurare a acestora	16
5)	Racordarea la rețelele utilitare existente în zonă	17
6)	Descrierea lucrărilor de refacere a amplasamentului în zona afectată de execuția investiției	17
7)	Căi noi de acces sau schimbări ale celor existente	17
8)	Resursele naturale folosite în construcție și funcționare	17
9)	Metode folosite în construcție/demolare	18
10)	Planul de execuție, cuprinzând faza de construcție, punerea în funcțiune, exploatare, refacere și folosire ulterioară	18
11)	Relația cu alte proiecte existente sau planificate	18
12)	Detalii privind alternativele care au fost luate în considerare	18

13)	Alte activități care pot apărea ca urmare a proiectului (de exemplu, extragerea de agregate, asigurarea unor noi surse de apă, surse sau linii de transport al energiei, creșterea numărului de locuințe, eliminarea apelor uzate și a deșeurilor)	18
14)	Alte autorizații cerute pentru proiect	18
IV.	Descrierea lucrărilor de demolare	
a)	Planul de execuție a lucrărilor de demolare, de refacere și folosire ulterioară a terenului	19
b)	Descrierea lucrărilor de refacere a amplasamentului	19
c)	Căi noi de acces sau schimbări ale celor existente, după caz	19
d)	Metode folosite în demolare	19
e)	Detalii privind alternativele care au fost luate în considerare	20
f)	Alte activități care pot apărea ca urmare a demolării	20
V.	Descrierea amplasării proiectului	
a)	Distanța față de granițe pentru proiectele care cad sub incidența 18	
b)	Localizarea amplasamentului în raport cu patrimoniul cultural potrivit Listei monumentelor istorice, actualizată, aprobată prin 19	
c)	Hărți, fotografii ale amplasamentului care pot oferi informații privind caracteristicile fizice ale mediului, atât naturale, cât și artificiale, și alte informații privind:	21
d)	Coordonatele geografice ale amplasamentului proiectului, care vor fi prezentate sub formă de vector în format digital cu referință geografică, în sistem de proiecție națională Stereo 1970:	22
e)	Detalii privind orice variantă de amplasament care a fost luată în considerare	22
VI.	Descrierea tuturor efectelor semnificative posibile asupra mediului ale proiectului, în limita informațiilor disponibile	
a)	Surse de poluanți și instalații pentru reținerea, evacuarea și dispersia poluanților în mediu	22
1)	Protecția calității apelor	22
2)	Protecția aerului	22
3)	Protecția împotriva zgomotului și vibrațiilor	23
4)	Protecția împotriva radiațiilor	23
5)	Protecția solului și a subsolului	23
6)	Protecția ecosistemelor terestre și acvatice	24
7)	Protecția așezărilor umane și a altor obiective de interes public	25

- 8) Prevenirea și gestionarea deșeurilor generate de amplasament în timpul realizării proiectului/în timpul exploatării, inclusiv eliminarea 26
- 9) Gospodărirea substanțelor și preparatelor chimice periculoase 29
- b) Utilizarea resurselor naturale, în special a solului, a terenurilor, a apei și a biodiversității. 30
- VII.** Descrierea impactului de mediu susceptibile a fi afectate în mod semnificativ de proiect
- a) Impactul asupra populației, sănătății umane, biodiversității (acordând o atenție specială speciilor și habitatelor protejate), conservarea habitatelor naturale, a florei și a faunei sălbatice, terenurilor, solului, folosințelor, bunurilor materiale, calității și regimului cantitativ al apei, calității aerului, climei (de exemplu, natura și amploarea emisiilor de gaze cu efect de seră), zgomotelor și vibrațiilor, peisajului și mediului vizual, patrimoniului istoric și cultural și asupra interacțiunilor dintre aceste elemente; natura impactului (adică impactul direct, indirect, secundar, cumulativ, pe termen scurt, mediu și lung, permanent și temporar, pozitiv și negativ) 30
- b) Extinderea impactului (zona geografică, numărul populației/habitatelor/speciilor afectate) 30
- c) Magnitudinea și complexitatea impactului 31
- d) Probabilitatea impactului 31
- e) Durata, frecvența și reversibilitatea impactului 31
- f) Măsurile de evitare, reducere sau ameliorare a impactului semnificativ asupra mediului 31
- g) Natura transfrontalieră a impactului 31
- VIII.** Prevederi pentru monitorizarea mediului - dotări și măsuri prevăzute pentru controlul emisiilor de poluanți pe mediu; inclusiv pentru conformarea la cerințele privind monitorizarea emisiilor prevăzute de concluziile aplicabile, se va avea în vedere ca implementarea să nu influențeze negativ calitatea aerului din zonă
- IX.** Legătura cu alte acte normative și/sau planuri/programe/strategii/documente de planificare
- a) Justificarea încadrării proiectului, după caz, în prevederile altor acte normative naționale care transpun legislația comunitară (IED, SEVESO, Directiva-cadru apă, Directiva-cadru aer, Directiva-cadru deșeuri etc.) 31
- b) Se va menționa planul/programul/strategia/documentul de programare/planificare din care face proiectul, cu indicarea actului normativ prin care a fost aprobat 31

- X.** Lucrări necesare organizării de șantier
- a) Descrierea lucrărilor necesare organizării de șantier 33
 - b) Localizarea organizării de șantier 34
 - c) Descrierea impactului asupra mediului a lucrărilor organizării de șantier 34
 - d) Surse de poluanți și instalații pentru reținerea, evacuarea și dispersia poluanților în mediu în timpul organizării de șantier 34
 - e) Dotări și măsuri prevăzute pentru controlul emisiilor de poluanți în mediu 34
- XI.** Lucrări de refacere a amplasamentului la finalizarea investiției, în caz de accidente și/sau la încetarea activității, în măsura în care aceste informații sunt disponibile
- a) Lucrările propuse pentru refacerea amplasamentului la finalizarea investiției, în caz de accidente și/sau la încetarea activității 35
 - b) Aspecte referitoare la prevenirea și modul de răspuns pentru cazuri de poluări accidentale 35
 - c) Aspecte referitoare la închiderea/ dezafectarea/ demolarea instalației 35
 - d) Modalități de refacere a stării inițiale/reabilitare în vederea utilizării ulterioare a terenului 35
- XII.** Anexe - piese desenate
- a) Planul de încadrare în zonă a obiectivului și planul de situație, cu modul de planificare a utilizării suprafețelor; formele fizice ale proiectului (planuri, clădiri, alte structuri, materiale de construcție etc.); planșe reprezentând limitele amplasamentului proiectului, inclusiv orice suprafață de teren solicitată pentru a fi folosită temporar (planuri de situație și amplasamente) 36
 - b) Schemele-flux pentru procesul tehnologic și fazele activității, cu instalațiile de depoluare 36
 - c) Schema – flux a gestionării deșeurilor 36
 - d) Alte piese desenate, stabilite de autoritatea publică pentru protecția mediului 36
- XIII.** Pentru proiectele care intră sub incidența prevederilor art. 28 din OUG 57/2000 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări ulterioare prin Legea nr. 49/2011, memoriul va fi completat cu următoarele:
- a) Descrierea succintă a proiectului și distanța față de aria naturală protejată de interes comunitar, precum și coordonatele geografice (Stereo 70) ale amplasamentului proiectului. Aceste coordonate vor fi prezentate sub formă de vector în format digital cu referință geografică, în sistem de proiecție națională Stereo 1970, sau de tabel în format

- electronic conținând coordonatele conturului (X, Y) în sistem de proiecție națională Stereo 1970; 37
- b) Numele și codul ariei naturale protejate de interes comunitar 37
- c) Prezența și efectivele/suprafețele acoperite de specii și habitate de interes comunitar în zona proiectului 37
- d) Se va preciza dacă proiectul propus nu are legătură directă cu sau nu este necesar pentru managementul conservării ariei naturale protejate de interes comunitar 37
- e) Se va estima impactul potențial al proiectului asupra speciilor și habitatelor din aria naturală protejată de interes comunitar 37
- f) Alte informații prevăzute în legislația în vigoare. 37
- XIV.** Pentru proiectele care se realizează pe apă sau au legătură cu apele, memoriul va fi completat cu următoarele informații, preluate din planurile de management bazinale, actualizate:
- a) Localizarea proiectului: 38
- 1) Bazinul hidrografic 38
- 2) Cursul de apă: denumirea și codul cadastral 38
- 3) Corpul de apă (de suprafață și/sau subteran): denumire și cod 38
- b) Indicarea stării ecologice/potențialului ecologic și starea chimică a corpului de apă de suprafață; pentru corpul de apă subteran se vor indica starea cantitativă și starea chimică a corpului de apă. 38
- c) Indicarea obiectivului/obiectivelor de mediu pentru fiecare corp de apă identificat, cu precizarea excepțiilor aplicate și a termenelor aferente, după caz. 38
- XV.** 39Criteriile prevăzute în anexa nr. 3 la legea nr. 292/2018 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului le iau în considerare, dacă este cazul, în momentul compilărilor informațiilor în conformitate cu punctele III-XIV.

MEMORIU DE PREZENTARE

I. DENUMIREA PROIECTULUI

Conservarea, restaurarea și punerea în valoare a sitului arheologic Sarmizegetusa Regia - Terasa X din cadrul sitului arheologic UNESCO Sarmizegetusa Regia Munții Orăștiei, jud. Hunedoara – Faza DALI (actualizare)

II. BENEFICIAR

Consiliul Județean Hunedoara

str. 1 Decembrie 1918 nr. 28, 330025, Deva

tel: 0254.211.350, 0254.211.624; fax: 0254.230.030

Împuternicit - Tel:

III. DESCRIEREA CARACTERISTICILOR FIZICE ALE ÎNTREGULUI PROIECT

a) Rezumatul proiectului

Proiectul de restaurare al obiectivelor arheologice din cadrul sitului istoric cuprinde un set substanțial de măsuri de interpretare și prezentare, menite să facă inteligibil și atractiv monumentul Sarmizegetusa Regia (zona Terasei a X-a), care să-i accesibilizeze valorile și semnificația. De asemenea, intervențiile cuprind măsuri viabile de punere în valoare și înțelegere a sitului.

Documentația prezentă propune conservarea și restaurarea incintei și a vestigiilor arheologice prezente pe Terasa a X-a din cadrul Sitului arheologic Sarmizegetusa Regia, punct „Dealul Grădiștii” și punerea în valoare a componentelor sale arheologice: Templul mare de andezit, zidurile de sprijin, topografia antică, piese litice valoroase, panouri informative actuale, relația cu cadrul natural și alte obiective de patrimoniu din ansamblu sau din împrejurimi etc.

Obiectivele care formează Terasa a X-a de la Sarmizegetusa Regia are potențial de a contribui la stabilirea unui *parc arheologic* pe măsura statutului său mondial, cu condiția asumării unor măsuri noi pentru restaurarea și valorificarea sitului.

Măsuri - Intervențiile din această categorie vor fi:

- **Restaurarea Templului mare de andezit** – restaurarea plintelor antice cu posibilitatea remontării tamburilor prin procedura de anastiloză (recompunere volumetrică a monumentului), în baza pieselor găsite în sit; intervenția presupune amenajarea suprafeței de călcare cu materiale permeabile și naturale;
- **Restaurarea zidurilor de sprijin de apărare și terasare** – restaurarea paramentului antic, identificate prin cercetarea arheologică și cercetarea de arhitectură; este prioritară stabilizarea paramentelor zidului de fortificație, care păstrează atât caracteristici ale tehnicii constructive dacice, cât și intervenții din etapa romană, alături de zone de restaurare din anii 1960-1980; prin urmare, proiectul propune revizuirea generală a paramentelor zidului de fortificație cu scopul redării informații provenite din cercetarea arheologică și arhitecturală curentă;

În prezent pe sit există doar ruine și vestigii arheologice. Structurile fragmentare nu mai au caracteristicile unor clădiri funcționale, așa încât, față de situația din teren, nu se pot aplica indicii și indicatorii urbanistici uzuali – POT, CUT etc.

Categoria și clasa de importanță a obiectivului

Conform HG nr. 766 din 1997, construcția se înscrie în categoria de importanță „B”, construcții de importanță deosebită.

Conform P100 din 2006, construcția se înscrie în clasa de importanță II.

Gradul de rezistență la foc

Clădirea are gradul de rezistență la foc II.

b) Justificarea necesității proiectului

Ultimele lucrări de restaurare ale fortificației s-au realizat în anii 1980, după dezvelirea arheologică a sitului. Timp de 40 de ani, lucrările nu au fost întreținute, iar rezultatele cercetărilor arheologice au avansat în direcția extinderii cunoașterii asupra sistemului constructiv al zidului dacic, precum și al drumurilor care străbăteau fortificația în direcția zonei sacre.

Fiind o intervenție asupra unui obiectiv din cadrul unui sit UNESCO, proiectul va avea un impact social puternic, menținând o zonă istorică vie și oferind vizitatorilor informații despre trecutul acestei așezări ce a reprezentat odată centrul cultural, politic și militar al civilizației romane pe teritoriul dacic. Dintr-o perspectivă

culturală, proiectul implică o categorie largă de discipline la care se face recurs pentru a analiza și studia situl istoric în ansamblul său, precum arhitectură, urbanism, istorie și arheologie, toate acestea fiind necesare pentru a construi o propunere de îmbunătățire a condițiilor actuale din teren. În afară de studiul istoric de fundamentare și studiile de specialitate care răspund problemelor ridicate de proiectul de restaurare, se mai pune problema realizării unor studii de amenajare a peisajului, a teritoriului, de urbanism dar și de management, unele dintre acestea făcând obiectul altor investiții.

Restaurarea și amenajarea obiectivului vor avea un impact economic substanțial asupra așezărilor din proximitate, sporind activitățile ce țin de turism, oferind astfel posibilitatea unei dezvoltări sustenabile pentru o zonă rurală cu mult mai puține posibilități și resurse financiare, prin înființarea unor unități de cazare și de alimentație publică.

Multitudinea de tipuri de intervenții care se realizează în cadrul proiectului integrat presupune mai multe tipuri de lucrări: cele de conservare și restaurare, realizate prin aplicarea unor tratamente asupra ruinei arheologice, dar și a unor măsuri de monitorizare, întreținere, remediere și conservare preventivă, cuprinse într-un program de intervenții pe termen lung; lucrări de punere în valoare a obiectivului, prin introducerea de trasee de vizitare amenajate, cu suprafețe de călcare proiectate și controlate ce se integrează în peisajul sitului arheologic și natural.

c) Valoarea investiției

Valoarea generală de investiție este de 10.677.725 lei (fără TVA).

d) Perioada de implementare propusă

Perioada de realizare a proiectului este de 24 luni.

e) Planșe reprezentând limitele amplasamentului proiectului, inclusiv orice suprafață de teren solicitată pentru a fi folosită temporar (planuri de situație și amplasamente)

Conform planșe anexate :

- A.01 – Plan de amplasament
- A.04 – Plan de situație existent
- A.05 – Plan de situație propunere

Sarmizegetusa Regia se află la circa 35-40 km de Călan și Orăștie, fiind situată în Munții Orăștiei, în Comuna Orăștioara de Sus, Satul Grădiștea de Munte, Județul Hunedoara.

Amplasamentul este totodată poziționat în Parcul Natural Grădiștea Muncelului-Cioclovina, arie protejată de interes național care ocupă puțin peste 38.000 ha.

Obiectul studiat, respectiv Terasa X cu Templul de andezit și zidurile de susținere se află poziționat în zona de nord-est a sitului și are o suprafață totală de 1235 mp (conform CF nr.60463).

Relațiile cu zonele învecinate, căi de acces existente și/sau posibile

Situl arheologic ce cuprinde zona sacră, Cetatea Sarmizegetusa și o mică parte din așezarea civilă antică se dezvoltă pe un pînten al muntelui Muncel, desfășurat pe direcție est-vest, care este flancat de cursul Râului Grădiștea la sud și de valea Pârâului Alb la nord.

Accesul auto se poate face din DN 1 / E 60 Sibiu – Deva, din Orăștie, prin Beriu – Orăștioara – către Costești (20 km) și din DN 66 / E 79 Tg. Jiu – Deva, din Călan, prin Orașul Nou – Ohaba Streiului – Chitid – Ocolișu Mic– Costești (22 km). De la Costești, se continuă pe DJ 705A Costești– Grădiștea de Munte – Sarmizegetusa Regia (20 km), până la circa 1 km de accesul în sit. Ultimul tronson de drum este carosabil ocazional, în principal pentru personalul administrativ, de pază, cercetători și intervenții.

În interiorul parcelei, circulația se poate realiza pe un drum forestier ce permite accesul vehiculelor în cazuri de necesitate către Zona sacră. Drumul ocolește pe la sud Cetatea Sarmizegetusa, de la vest la est, urcă apoi înspre nord și se termină în preajma templelor. Situl este accesibil de asemenea și prin rețeaua de trasee turistice montane.

Regimul de proprietate

Imobilul – teren și construcții – situat în extravilan, aparține domeniului public al Statului Român conf. Legii nr. 213/1998 și Legii nr. 422/2001, aflându-se în administrarea Consiliului Județean Hunedoara conf. H.G. nr. 1.237/2012. Totodată, potrivit cărții funciare nr. 60463, Obligația privind folosința monumentului istoric este înscrisă în favoarea Consiliului Județean Hunedoara.

Nu sunt menționate obligații de servitute sau drepturi de preempțiune.

Imobilul face parte din Parcul Natural Grădiștea Muncelului-Cioclovina conform Anexei nr. I, poziția N la Legea nr. 5/2000 privind aprobarea Planului de Amenajare a Teritoriului Național – Secțiunea a III-a – Zone protejate.

f) O descriere a caracteristicilor fizice ale întregului proiect, formele fizice ale proiectului (planuri, clădiri, alte structuri, materiale de construcție și altele)

Conform cărții funciare nr. 60463, destinația tuturor construcțiilor de pe sit este de construcții administrative și social-culturale. Categoria de folosință actuală a imobilului sit arheologic este: curți construcții și teren neproductiv.

Destinația stabilită prin Planurile de amenajare a teritoriului este de zonă cu concentrare mare de vestigii arheologice parțial cercetate și zonă naturală protejată.

Terasa a X-a – scurt istoric ¹ și descriere

Structura constructivă a zidurilor de sprijin ale cetății a fost realizată din piatră de calcar fasonată, prin ridicarea a două ziduri paralele, cu o grosime totală ce variază între 3 și 4 m și o înălțime conservată ce nu depășește ~1,2 m. Între cele două paramente, emplectonul a fost alcătuit din piatră spartă și pământ compactat. Tiranții din lemn care preluau împingerile orizontale din pământ și legau cele două paramente au dispărut în timp, ceea ce a dus la desfacerea și prăbușirea parțială a unor segmente de zid și la burdușirea (bombarea) zidăriei. Emplectonul, inițial compactat, a fost afectat de pătrunderea apei prin capilaritate și infiltrații, de procese îndelungate de alterare, dezagregare și pedogeneză (solificare), fenomene ce au dus la diminuarea puternică a caracteristicilor sale de rezistență și stabilitate.

Intervenția de restaurare a templului dintre anii 1979-1990 a vizat refacerea suprafeței acestuia și a aliniamentelor de plinte. Se propunea completarea aliniamentelor cu replici de similipiatră ale plintelor și bazelor, precum și integrarea unor elemente de coloane recuperate. Însă aceste lucrări depindeau în mod cât se poate de direct de extinderea terasei, al cărei taluz estic se prăbușise în timp, micșorând astfel considerabil suprafața acesteia. De asemenea, se avea în vedere „repunerea în drepturi a zidului de sprijin al terasei a X-a, ca element vertical dominant al terasei a XI-a”. În ceea ce privește extinderea terasei, s-a considerat nepotrivită reluarea soluției antice de a folosi umplutură de pământ. Această decizie era susținută și de faptul că cele două ziduri de sprijin alipite nu fuseseră încă

¹ extras din „*Studiu istoric: Situl arheologic Cetatea dacică: Sarmizegetusa Regia – punctul Dealul Grădiștii*” autori Ș. Bălăci, V. Apostol, D. Mihnea, P. Mortu

cercetate, iar realizarea unei umpluturi în spatele lor ar fi anulat posibilitatea unor investigații în campaniile ce aveau să urmeze.

Pentru că se căutau soluții pentru realizarea unui lapidariu în cadrul ansamblului, s-a luat în discuție varianta extinderii terasei pe o structură de beton armat în interiorul căreia se putea organiza un spațiu subteran de păstrare și expunere a unor piese originare. Această foarte complexă parte a lucrărilor de restaurare a început în 1980 prin demontarea celor două ziduri paralele de sprijin „până la cel mai de sus rând de blocuri păstrat, pe latura estică, și până la temelie pe latura sudică”.

Alte probleme semnificative care afectează zidurile de sprijin ale Terasei a X-a sunt cauzate de instabilitatea terenului, de disfuncționalitatea sistemului de drenare a apei în afara incintei și de căderea accidentală a arborilor din proximitate.

Până la încheierea campaniei din anul 1980, pe latura sudică s-a executat un segment cu o lungime de 10 m din zidul de beton propus pentru susținerea terasei. În anul următor, în timpul săpăturilor pentru următoarele segmente ale zidului de sprijin din beton a fost descoperit un zid din blocuri mari de calcar (interpretat de către descoperitori drept „platformă”) situat în depunerile de deasupra terasei a XI-a. Descoperirea a determinat devierea traseului noului zid de sprijin, prin spatele zidului antic amintit.

La finalul anului 1981, arhitectul Cristian Călinescu nota în lista lucrărilor încheiate întregirea formei Templului mare de andezit, iar în lista celor în curs de desfășurare: „golirea umpluturilor dintre zidurile antice și platformă (sic!) pentru construirea structurii noi de sprijin și săpături în zona sudică a platformei”. Lucrările au continuat și în anul 1982, însă au fost sistate în anul următor din lipsa de fonduri. În toamna anului 1983, istoricul Hadrian Daicoviciu trimitea forurilor superioare o adresă în care sublinia importanța reluării lucrărilor, descriind situația șantierului astfel: „aceste lucrări au fost întrerupte într-un stadiu care periclitează grav integritatea monumentelor și care face complexul absolut neprezentabil turiștilor”. Cele mai vulnerabile erau Templul mare de andezit, parțial acoperit cu grămezi de pământ, și cele două temple de pe Terasa a XI-a.

Starea de degradare

Pe lângă relevarea principalelor avarii ale obiectivelor de pe sit sunt necesare precizări cu privire la starea de conservare a ansamblului.

Degradările observate la nivelul componentelor litice antice de pe sit au fost cauzate de următoarele probleme:

- inerente: selecția inițială a pietrei din carieră, caracteristicile fizico-mecanice scăzute ale calcarului față de andezit, incompatibilitatea cu alte materiale precum cimentul;
- structurale: tasări diferențiate, umflări de zidărie (burdușiri), rotiri și ieșiri din plan, fisuri și fracturi, eforturi peste capacitatea de rezistență;
- determinate de mediu: umiditate (de infiltrație, capilaritate, relativă), temperatură, gelivitate, degradare biologică: microorganisme, vegetație, rădăcini, insecte, căderi de arbori;
- provenite din alte cauze: utilizare inadecvată, vizitare intensivă, vandalism, ritualuri, reparații greșite, consolidări incomplete, dislocări, dispariție pietre, răsturnări ale pieselor în văi.

Fenomenele de deteriorare înregistrate pentru elementele de piatră sunt: dezagregare, fragmentare, fisurare, desprinderi, pitting, lipsuri, deteriorare diferențiată, dizolvare, erodare, alterare chimică, depuneri, biocrustă, expulzare și alterare culoare. Piatra de calcar a suferit cele mai importante avarii datorită durabilității scăzute, porozității ridicate, higroscopicității și permeabilității la apă. Agresivitatea factorilor a fost determinată de absența unor lucrări periodice, susținute, de conservare și restaurare, de lipsa unei administrații eficiente și a pazei pentru un timp îndelungat. În plus, la nivelul sitului au avut loc alunecări de suprafață cauzate de creșterea saturației apei în straturile de pământ, ce au pus și pun în pericol integritatea monumentelor. Tot datorită scurgerilor necontrolate ale apelor la suprafață, s-au format torente care au erodat unele trasee de vizitare și vestigii.

Descrierea lucrărilor de intervenție și funcțiuni propuse

Având în vedere starea avansată de degradare a construcției, este necesară realizarea, în regim de urgență, a unor lucrări de intervenții prin care să se asigure continuitatea și coeziunea zidărilor. Pentru punerea în siguranță a structurii principale sunt necesare următoarele lucrări de intervenție:

- rezidirea paramentelor în zonele în care acestea sunt prăbușite și dislocate, cu piatra existentă la fața locului și cu piatră de completare similară, legată cu mortar de var-nisip;
- îndepărtarea tuturor materialelor friabile și a vegetației parazitare;

- completări și integrări ale lacunelor la paramentul zidurilor: curățarea zonelor afectate, consolidarea mortarului existent prin injectare cu lapte de var, completarea zidăriei, acolo unde deteriorarea este mai profundă;

Lucrările prevăzute se împart în următoarele capitole:

I. Conservare – restaurare

II. Dezvoltarea infrastructurii de vizitare a obiectivului

I. Conservare – restaurare

I.a. Intervenții directe asupra monumentului istoric

Intervențiile directe sunt cele care operează cu și asupra materiei monumentului istoric. Acestea cuprind operațiuni de conservare, incluzând tratamente de consolidare, conservare și înlăturare a factorilor de degradare; operațiuni de restaurare, care prevăd adaosuri de materiale în scopul asigurării integrității elementelor vizate și re poziționări de elemente, care urmăresc restabilirea datelor arhitecturale ale monumentului și recuperarea dimensiunii verticale, acolo unde elementele conservate o permit.

Intervențiile de conservare se vor prevedea atât pentru materiale (piatră, pământ), cât și pentru alcătuirii constructive (zidării, dalaje, pavimente). Tratamentele și intervențiile de conservare vor urma îndeaproape prevederile cuprinse în expertizele de specialitate – istorico-arhitecturală, biologică, petrografică și de etiopatogenie a componentelor litice, peisagistică. Aceste intervenții vizează toate componentele fizice supraterane ale obiectivului arheologic – ziduri din blocuri mari, emplectonul, dalaje, pavimente. Intervențiile de conservare sunt corelate cu cele de restaurare, pentru a asigura coerența și calitatea întregului obiectiv.

Intervențiile de restaurare se împart în mai multe categorii majore: reconstituiri parțiale prin anastiloză, reconfigurări sau re poziționări de elemente constructive și revizuire a unor restaurări anterioare.

I.b. Operațiuni de conservare, reparare a materialelor și alcătuirilor constructive

Suprafețe și elemente litice: se va avea în vedere posibilitatea de întreținere pe termen mediu și lung, prin alegerea unor intervenții minimale, în funcție de mediul specific paramentului (orientare, stare de conservare etc), prin urmare se va evita curățarea completă a biofilmului și menținerea acestuia la un nivel controlabil, cu un plan de întreținere curentă:

- tratarea biodeteriogenilor cu soluții biocide selectate în funcție de caracteristicile biocruste;
- îndepărtarea selectivă a depunerilor de pe suprafețele litice (biocruste, depozite de praf, pământ), prin mijloace mecanice și chimice;
- refacerea coeziunii pietrei (consolidarea prin impregnare) și a adeziunii dintre elemente în cazul fragmentelor detașate;
- eliminarea completărilor cu beton armat și cu mortare pe bază de ciment adăugate de-a lungul timpului;
- completări lacune, fracturi și fisuri cu chituri/mortare de restaurare;
- operațiuni de reconstituire volumetrică a blocurilor sau elementelor constructive (operațiune cu caracter izolat);
- reintegrare cromatică (operațiune cu caracter izolat);
- tratamente hidrofuge și biocide.

I.c. Operațiuni de restaurare a monumentelor principale ale obiectivului

- Zidurile de sprijin: re poziționarea pieselor dislocate și completarea punctuală cu piese identificate *in situ*; consolidări locale prin împănare, hidrozobizarea cu argilă a emplectonului zidului de incintă sau refacerea emplectonului conform soluției tehnice aprobate la faza DALI, acolo unde acesta nu menține straturile originale;
- consolidarea pământului dintre paramente cu fibră de sticlă dispuse pe lățimea emplectonului. Operațiunea va fi executată exclusiv în zonele unde intervențiile anterioare au afectat emplectonul original sau dacă operațiunea este necesară din rațiuni structurale;

I.d. Intervenții indirecte asupra monumentului istoric

- Intervențiile indirecte nu operează cu materia monumentului istoric, ci constau în operațiuni complementare, care pot avea rol arhitectural, rol tehnic sau preventiv;
- Intervențiile de restaurare arhitecturală urmăresc evidențierea topografiei antice a terenului, refacerea suprafețelor minerale corespunzătoare suprafețelor circulabile și configurarea siluetei unor piese arhitecturale (arce);
- Intervențiile cu rol tehnic cuprind sistematizarea verticală, drenurile, amenajările peisajere;

- Sunt cuprinse în acest capitol mai multe categorii de lucrări, astfel:

Sistematizare și amenajare

- sistematizare verticală și amenajări de suprafață pentru scurgerea apelor pluviale, în vecinătatea zidurilor de sprijin, pentru a împiedica băltirea și infiltrarea apei în structurile de zidărie sau în cele monolite;

Geotehnice și hidrotehnice

- ancorarea versanților pentru a preveni apariția alunecărilor de teren; se înscrie în această categorie taluzul care face joncțiunea cu Terasa IX.

Controlul vegetației, plantare și amenajare peisagistică

- principala problemă din această categorie o reprezintă identificarea corectă și intervenția de tăiere profilactică sau, în ultimă instanță, de extragere a arborilor bolnavi care și-au pierdut stabilitatea și prezintă risc de prăbușire în condiții de vânt.
- înlăturare arbori intruzivi (ex. salcâmi);
- refacere vegetație joasă cu plante endemice ariei naturale protejate;

Această intervenție nu face obiectul prezentului proiect și va trebui tratată printr-o cercetare specializată și prin măsuri specifice, prin intervenția unei echipe de arboricultori atestați;

II. Dezvoltarea infrastructurii de vizitare a obiectivului

II.a. Prezentare obiective

În cadrul prezentării obiectivelor, vor fi amplasate panouri introductive, explicative și indicative din grilaje metalice cu sticlă serigrafată, de-a lungul traseelor de vizitare, și pentru prezentarea ruinelor arheologice semnificative pentru înțelegerea sitului.

II.b. Trasee de vizitare

Traseele de vizitare din Zona sacră sunt conectate cu Terasa X, unde este permisă circulația liberă în jurul Templului ma. Tratarea suprafețelor de călcare va fi

diferențiată pentru a individualiza spațiul sacru al templului, temenosul, față de spațiul înconjurător.

1) Profilul și capacitățile de producție

Nu este cazul. Nu vor fi realizate procese de producție.

2) Descrierea instalației și a fluxurilor tehnologice existente pe amplasament (după caz)

Nu este cazul. Nu există instalații și fluxuri tehnologice pe amplasament.

3) Descrierea proceselor de producție ale proiectului propus, în funcție de specificul investiției, produse și subproduse obținute, mărimea, capacitatea

Nu este cazul. Nu vor fi realizate procese de producție și nu vor rezulta produse și subproduse.

4) Materiile prime, energia și combustibilii utilizați, cu modul de asigurare a acestora

În etapa de construcție:

- Utilajele și echipamentele folosite se vor alimenta cu combustibil din stațiile de distribuție carburanți autorizate. Nu se vor realiza depozite de carburanți în cadrul organizării de șantier.

- Energia necesară în timpul construirii va fi asigurată prin alimentarea cu generator electric.

- Alimentarea cu apă în timpul construirii va fi asigurată prin rezervoare de apă.

În etapa de exploatare:

- Energia necesară va fi asigurată prin panouri fotovoltaice și generator electric, în funcție de activitățile urmărite.

- Alimentarea cu apă – nu este necesară alimentarea cu apă menajeră;

5) Racordarea la rețelele utilitare existente în zonă

În prezent, situl nu este racordat la rețele tehnico-edilitare.

6) Descrierea lucrărilor de refacere a amplasamentului în zona afectată de execuția investiției

Nu este cazul.

7) Căi noi de acces sau schimbări ale celor existente

Nu se propun căi noi de acces la parcelă, accesul actual fiind realizat din DN

705A prin drumul de acces în situl antic (drum pavat cu piatră). Parcarea existentă la intrarea în sit se va muta spre drumul de acces, prin crearea unei platforme în cadrul noii sistematizări a terenului pentru a ridica cota de acces în fortificație.

Pe durata șantierului accesul va fi realizat direct din drumul de acces, prin accesul principal.

8) Resursele naturale folosite în construcție și funcționare

În etapa de construcție:

- Pentru realizarea investiției se vor folosi materii prime și materiale precum: var gras, var hidraulic, lemn, cherestea, beton, agregate, profile metalice, tablă, piatră, ș. a. achiziționate de pe piața internă, de la distribuitori autorizați, de înaltă calitate;

- Pământ pentru rambleieri și nivelări;
- Alimentarea cu apă va fi asigurată prin rezervoare de apă.
- Energia necesară va fi asigurată prin panouri fotovoltaice și generator.

În etapa de exploatare:

- Energia necesară va fi asigurată prin panouri fotovoltaice.
- Alimentarea cu apă – nu este necesară alimentarea cu apă menajeră;

9) Metode folosite în construcție/demolare

Nu este cazul.

10) Planul de execuție, cuprinzând faza de construcție, punerea în funcțiune, exploatare, refacere și folosire ulterioară

Etapile de realizare a proiectului sunt :

Etapa I. – Realizarea lucrărilor de construcție și amenajare

Etapa II. – Exploatare : nu este limitată în timp, urmând a se derula activități culturale, turistice și servicii conexe pe un termen nelimitat; în această etapă sunt prevăzute a se desfășura acțiuni de întreținere curentă.

11) Relația cu alte proiecte existente sau planificate

Documentația se relaționează în cadrul proiectului „Capitala Daciei – Muzeu viu al patrimoniului cultural european. Conservarea, restaurarea și punerea în valoare a Cetății Sarmizegetusa din cadrul sitului arheologic Sarmizegetusa Regia, punct «Dealul Grădiștii»“, componentă a proiectului „Conservarea, restaurarea și valorificarea sitului arheologic Sarmizegetusa Regia, punct «Dealul Grădiștii»“, care tratează întregul sit.

12) Detalii privind alternativele care au fost luate în considerare

Nu este cazul.

13) Alte activități care pot apărea ca urmare a proiectului (de exemplu, extragerea de agregate, asigurarea unor noi surse de apă, surse sau linii de transport al energiei, creșterea numărului de locuințe, eliminarea apelor uzate și a deșeurilor)

Nu este cazul.

14) Alte autorizații cerute pentru proiect.

Sunt prevăzute intervenții de urgență pentru extragerea arborilor bolnavi sau care prezintă risc de prăbușire.

IV. DESCRIEREA LUCRĂRILOR DE DEMOLARE NECESARE

a) Planul de execuție a lucrărilor de demolare, de refacere și folosire ulterioară a terenului

Nu este cazul.

b) Descrierea lucrărilor de refacere a amplasamentului

Nu este cazul.

c) Căi noi de acces sau schimbări ale celor existente, după caz

Nu este cazul.

Pe durata șantierului accesul va fi realizat direct din DN 705A prin accesul principal (poarta de vest a incintei).

d) Metode folosite în demolare

Nu sunt prevăzute lucrări de demolare, situl nefiind ocupat cu structuri.

e) Detalii privind alternativele care au fost luate în considerare

Nu este cazul.

f) Alte activități care pot apărea ca urmare a demolării

Nu este cazul.

V. DESCRIEREA AMPLASĂRII PROIECTULUI

a) Distanța față de granițe pentru proiectele care cad sub incidența

Convenției privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier, adoptată la Espoo la 25 februarie 1991, ratificată prin Legea nr. 22/2001, cu completările ulterioare:

Nu este cazul.

b) Localizarea amplasamentului în raport cu patrimoniul cultural potrivit Listei monumentelor istorice, actualizată, aprobată prin Ordinul ministrului culturii și cultelor nr. 2.314/2004, cu modificările ulterioare și Repertoriului arheologic național prevăzut de Ordonanța Guvernului nr. 43/2000 privind protecția patrimoniului arheologic și declararea unor situri arheologice ca zone de interes național, republicată, cu modificările și completările ulterioare

LMI - Cetatea Sarmizegetusa este monument istoric, înscris în Lista Monumentelor Istorice (LMI) a județului Hunedoara la nr. crt. 64, având codul: HD-I-m-A-03190.05 – Cetatea Sarmizegetusa, Latène, cultura dacică. Obiectivul este inclus în Situl arheologic Sarmizegetusa, punct „Dealul Grădiștii”, poziția nr. 59, având codul HD-I-s-A-03190. Din punct de vedere structural, corespunde categoriei I – monumente de arheologie, din punct de vedere tipologic, categoriei s – situri arheologice, iar din punct de vedere valoric, grupei A de monumente istorice – monumente istorice de valoare națională sau universală. În afara Cetății Sarmizegetusa, situl mai cuprinde următoarele patru componente, nr. crt. 60-63: HD-I-m-A-03190.01 – Așezare, epoca romană; HD-I-m-A-03190.02 – Hambare, epoca romană; HD-I-m-A-03190.03 – Zona sacră, epoca geto-dacică; HD-I-m-A-03190.04 – Așezare dacică Sarmizegetusa, epoca dacică.

Conform legii (L. 422/2001, art. 2.2), activitățile și măsurile de protejare a monumentelor istorice se realizează în interes public, iar intervențiile asupra monumentelor istorice pot constitui cauză de utilitate publică.

UNESCO - Situl arheologic este inclus în Lista Patrimoniului Mondial – UNESCO cu numele *Cetățile Dacice din Munții Orăștiei* la poziția 906, având 66 ha suprafață zonă de protecție, respectiv 281,2 ha suprafață zonă protejată.

RAN - Situl este înscris în Repertoriul Arheologic Național (RAN) cu numele *Situl arheologic de la Grădiștea de Munte – Sarmizegetusa Regia* sub codul 90397.01.

c) Hărți, fotografiile ale amplasamentului care pot oferi informații privind caracteristicile fizice ale mediului, atât naturale, cât și artificiale, și alte informații privind:

- **folosințele actuale și planificate ale terenului, atât pe amplasament,**

cât și pe zone adiacente acestuia

Conform cărții funciare nr. 60463, destinația tuturor construcțiilor de pe sit este de construcții administrative și social-culturale. Categoria de folosință actuală a imobilului sit arheologic este: curți construcții și teren neproductiv.

Destinația stabilită prin Planurile de amenajare a teritoriului este de zonă cu concentrare mare de vestigii arheologice parțial cercetate și zonă naturală protejată.

- **politici de zonare și de folosire a terenului**

Nu este cazul.

- **arealele sensibile**

Nu este cazul.

Situl arheologic ce cuprinde zona sacră, Cetatea Sarmizegetusa și o mică parte din așezarea civilă antică se dezvoltă pe un pînten al muntelui Muncel, desfășurat pe direcție est-vest, care este flancat de cursul Râului Grădiștea la sud și de valea Pârâului Alb la nord.

d) Coordonatele geografice ale amplasamentului proiectului, care vor fi prezentate sub formă de vector în format digital cu referință geografică, în sistem de proiecție națională Stereo 1970:

Conform Recepție tehnică, Documentație topografică necesară întocmirii Documentației de autorizare a lucrărilor de intervenție pentru proiectul "Conservarea, restaurarea și punerea în valoare a sitului arheologic Sarmizegetusa Regia", elaborat în sistem STEREO 70 de ing. Bogdan Pop, decembrie 2018, vizat OCPI.

e) Detalii privind orice variantă de amplasament care a fost luată în considerare

Amplasamentul pavilioanelor este realizat în raport cu topografia sitului arheologic, pe zone terasate care permit așezarea unor platforme de mici dimensiuni, ușor accesibile publicului.

VII. DESCRIEREA TUTUROR EFECTELOR SEMNIFICATIVE POSIBILE ASUPRA MEDIULUI ALE PROIECTULUI, ÎN LIMITA INFORMAȚIILOR DISPONIBILE

a) Surse de poluanți și instalații pentru reținerea, evacuarea și dispersia poluanților în mediu

1) Protecția calității apelor

- Sursele de poluanți pentru ape, locul de evacuare sau emisarul

În etapa de construcție:

Sursele de ape uzate - apele menajere colectate în rezervoare.

Pe durata șantierului este prevăzută suplimentarea grupurilor sanitare existente cu grupuri sanitare ecologice.

În etapa de exploatare:

Apele menajere – nu este cazul;

Apele pluviale - se va realiza un dren perimetral de colectare a apelor pluviale, cu evacuarea pe sub zona de sud a incintei, către teren natural.

- Stațiile și instalațiile de epurare sau de preepurare a apelor uzate prevăzute

Nu este cazul.

2) Protecția aerului

- Sursele de poluanți pentru aer, poluanți, inclusiv surse de mirosuri

În etapa de construcție:

Pentru limitarea fenomenului de dispersie a pulberilor în suspensii în atmosfera pe timpul realizării lucrărilor de construcții se va efectua stropirea cu apă a deșeurilor de construcție depozitate temporar în amplasament, în perioadele lipsite de precipitații.

În etapa de exploatare:

În cadrul activității desfășurate nu există surse de poluanți pentru aer.

- Instalațiile pentru reținerea și dispersia poluanților în atmosferă

Nu este cazul.

3) Protecția împotriva zgomotului și vibrațiilor

- Sursele de zgomot și de vibrații

În etapa de construcție:

Pe cât posibil lucrările vor fi executate fără a produce disconfort turiștilor, prin limitarea generării de zgomot și vibrații.

Lucrările de desființare și construcție se vor executa de regulă la lumina zilei, între orele 8,00 și 18,00.

În etapa de exploatare:

Nu există și nu sunt prevăzute prin proiect echipamente generatoare de zgomot.

Prin natura funcțiunii – *parc arheologic* – vor fi ocazional surse de zgomot pe durata unor evenimente temporare, acestea fiind punctuale și de scurtă durată și cu o intensitate redusă, realizate în aer liber.

- Amenajările și dotările pentru protecția împotriva zgomotului și vibrațiilor
Nu este cazul.

4) Protecția împotriva radiațiilor

- Sursele de radiații

Nu este cazul.

În cadrul activității desfășurate, atât în etapa de construcție, cât și în exploatare, nu există surse de radiații și nu au loc emisii de radiații în mediu.

- Amenajările și dotările pentru protecția împotriva radiațiilor

Nu este cazul.

5) Protecția solului și a subsolului

- Sursele de poluanți pentru sol, subsol, ape freatică și de adâncime

În etapa de construcție:

Sursele de poluanți pentru sol subsol și ape freatică pot fi reprezentate de deșeuri menajere rezultate din activitățile de execuție desfășurate în incintă. Subsolul sau apele freatică ar putea fi poluate în cazul unor defecțiuni ale utilajelor folosite în intervențiile de restaurare.

În etapa de exploatare:

Apele menajere – nu este cazul.

Apele pluviale - se va decolmata și reutiliza sistemul de drenaj din anii 1980, dispus pe perimetrul interior al incintei, cu scurgere spre zona de sud; sistemul în prezent nu este funcțional, provocând acumulări de ape pluviale pe terenul din apropierea căminului de scurgere.

- Lucrările și dotările pentru protecția solului și a subsolului

În etapa de construcție:

Se vor face verificări tehnice periodice a utilajelor folosite pentru evitarea defecțiunilor. În cazul poluării accidentale a solului în urma unor defecțiuni a utilajelor folosite se va proceda imediat la utilizarea materialelor absorbante, la decopertarea solului contaminat, stocarea temporară a deșeurilor rezultate și a solului decopertat în recipiente adecvate, și tratarea de către firme specializate.

Pe durata șantierului este prevăzută utilizarea de grupuri sanitare ecologice.

Deșeurile menajere vor fi colectate în pubele metalice, amplasate într-un loc special amenajat și care vor fi evacuate în mod ritmic prin intermediul serviciilor de salubritate. Colectarea și evacuarea periodică a deșeurilor și reziduurilor provenite din activitatea șantierului reduce la minimum posibilitățile de poluare a solului. Se

vor colecta selectiv deșeurile rezultate.

În etapa de exploatare:

Deșeurile rezultate în urma funcționării vor fi deșeuri menajere care vor fi colectate în pubele ușor manevrabile, depozitate în punctul gospodăresc și care se vor ridica regulat în sistemul centralizat al comunei Orăștioara de Sus.

6) Protecția ecosistemelor terestre și acvatică

Nu este cazul.

Nu vor fi afectate spațiile verzi și nu se va degrada mediul natural sau amenajat, prin depozitari necontrolate de deșeuri de orice fel.

- **Identificarea arealelor sensibile ce pot fi afectate de proiect**

Nu este cazul.

- **Lucrările, dotările și măsurile pentru protecția biodiversității, monumentelor naturii și ariilor protejate**

Nu este cazul.

7) Protecția așezărilor umane și a altor obiective de interes public

- **Identificarea obiectivelor de interes public, distanța față de așezările umane, respectiv față de monumente istorice și de arhitectură, alte zone asupra cărora există instituit un regim de restricție, zone de interes tradițional și altele**

Situl este situat extravilan, în situl arheologic SARMIZEGETUSA REGIA, în sud-vestul comunei Sarmizegetusa, lângă drumul local DN 705A Orăștie - Căstău – Orăștioara de Jos – Orăștioara de Sus – Costești.

PUG - comuna Orăștioara de Sus, proiect nr. 0285/1999, elaborat de S.C. Casa Deva S.R.L. și aprobat prin H.C.L. nr. 27/28.09.2001, prelungit prin H.C.L. nr. 5/28.01.2016.

Având în vedere reglementările formulate la nivelul sitului prin Planul Urbanistic General în vigoare, sunt instituite interdicții definitive pentru construcții, cu excepția lucrărilor de cercetare și restaurare.

ZIAP - Situl face parte dintr-o Zonă de Interes Arheologic Prioritar (ZIAP), declarată prin OMCC nr. 2.483/12.12.2006, în baza O.G. nr. 43/2000: 1. *Cetățile dacice din Munții Orăștiei.*

Conform legii (OG 43/2000, art. 21.1), dezvoltarea durabilă a zonelor de interes arheologic prioritar este obiectiv de interes național; protejarea și punerea în valoare a patrimoniului arheologic din aceste zone sunt, în condițiile legii, cauză de utilitate publică.

PATN - Situl este înscris în mai multe zone protejate instituite prin Legea nr. 5/2000 privind aprobarea Planului de Amenajare a Teritoriului Național (PATN) – Secțiunea a III-a, zone protejate, astfel:

- În Anexa I: Lista consolidată a ariilor naturale protejate din România, I. Zone naturale protejate de interes național și monumente ale naturii, 1. Rezervații ale biosferei, parcuri naționale sau naturale: I.1.N. *Grădiștea Muncelului - Cioclovina* (38.184 ha), cod RONPA0015;

- În Anexa III:

I. Valori de patrimoniu cultural de interes național (monumente istorice de valoare națională excepțională), 2. Monumente și situri arheologice, e) Fortificații dacice: e) 21. *Capitala politică, culturală și religioasă a Daciei, Sarmizegetusa (în punctul „Dealul Grădiștii”)*.

II. Unități administrativ-teritoriale cu concentrare foarte mare a patrimoniului construit cu valoare culturală de interes național: *jud. Hunedoara, com. Orăștioara de Sus*.

NATURA 2000 - Parcul Natural Grădiștea Muncelului-Cioclovina se suprapune peste două situri Natura 2000, arii naturale protejate a căror regim este reglementat prin O.U.G. nr. 57/2007. Cele două arii sunt:

- **ROSCI 0087**, sit de importanță comunitară cu o suprafață de 39.818 ha declarat prin O.M. nr. 1.964/2007 privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România.

- **ROSPA 0045**, arie de protecție specială avifaunistică cu o suprafață de 38.060 ha, instituită prin H.G. nr. 1.284/2007 privind declararea ariilor de protecție specială avifaunistică ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România.

PAT - Plan de amenajare a teritoriului Cetățile Dacice din Munții Orăștiei, elaborat de INCĐ Urbanproiect, 2000, aprobat prin H.G. nr. 1.293/2004, (documentație neavizată).

ZPI - Potrivit Regulamentului Parcului Natural Grădiștea Muncelului-Cioclovina aprobat prin H.G. nr. 1.049/2013, Sarmizegetusa Regia este zonă de protecție integrală.

Totodată, potrivit Regulamentului Parcului Natural Grădiștea Muncelului-Cioclovina aprobat prin H.G. nr. 1.049/2013, Sarmizegetusa Regia este zonă de protecție integrală și astfel sunt interzise activitățile de construcții-investiții, cu

excepția celor destinate administrării ariei naturale protejate și/sau activităților de cercetare științifică ori a celor destinate asigurării siguranței naționale sau prevenirii unor calamități naturale.

Conform legii (L. 5/2000, art. 3), lucrările de salvare, protejare și de punere în valoare a patrimoniului din zonele protejate sunt de utilitate publică, de interes național.

- **Lucrările, dotările și măsurile pentru protecția așezărilor umane și a obiectivelor protejate și/sau de interes public:**

Lucrările proiectate nu influențează negativ mediul în ansamblul său. Se vor lua măsuri de protecție, în special pentru limitarea zgomotului, a vibrațiilor și a limitării suspensiilor de praf în perioada de desfășurare a șantierului.

8) Prevenirea și gestionarea deșeurilor generate de amplasament în timpul realizării proiectului/în timpul exploatării, inclusiv eliminarea

- **Lista deșeurilor (clasificate și codificate în conformitate cu prevederile legislației europene și naționale privind deșeurile), cantități de deșeuri generate**

În etapa de construcție:

Deșeurile rezultate din activitățile constructive sunt unele curente, care nu prezintă pericole pentru mediu. Desființările prevăzute vor urmări recuperarea tuturor materialelor re folosibile și reciclabile, iar deșeurile rezultate vor fi transferate la groapa de deșeuri inerte de către executant sau de către o firmă specializată, pe bază de contract.

Conform Tabelului 3 *Lista adnotată a deșeurilor din Directiva 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 privind deșeurile*, din activitățile constructive rezultă următoarele tipuri de deșeuri:

Cod	Descrierea capitolului	Tipul rubricii
17	Deșeuri din construcții și demolări (inclusiv pământ excavat din situri contaminate)	
17 05	pământ (inclusiv pământ excavat din situri contaminate), pietriș și nămoluri de dragare	
17 05 04	pământ și pietre, altele decât cele specificate la 17 05 03	MNH
17 05 08	resturi de balast, altele decât cele specificate la 17 05 07	MNH
17 08	materiale de construcții pe bază de gips	
17 08 02	materiale de construcții pe bază de gips, altele decât cele specificate la 17 08 01	MNH

În etapa de exploatare:

Deșeurile rezultate din activitățile desfășurate de-a lungul perioadei de utilizare sunt unele curente și sunt rezultatul întreținerii și exploatării sitului arheologic, care

presupune îngrijirea suprafețelor plantate, colectarea deșeurilor generate de activitățile administrative, de educație și turistice. Deșeurile vor fi depozitate în pubele. Colectarea se va face selectiv, prin contract, de o firmă de specialitate.

Conform Tabelului 3 *Lista adnotată a deșeurilor* din *Directiva 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 privind deșeurile*, din activitățile curente rezultă următoarele tipuri de deșeuri:

Cod	Descrierea capitolului	Tipul rubricii
15	Ambalaje și deșeuri de ambalaje; materiale absorbante, materiale de lustruire, materiale filtrante și îmbrăcăminte de protecție, nespecificate în altă parte	
15 01	ambalaje și deșeuri de ambalaje (inclusiv deșeuri municipale de ambalaje colectate separat)	
15 01 01	ambalaje de hârtie și carton	MNH
15 01 02	ambalaje de materiale plastice	MNH
15 01 03	ambalaje de lemn	MNH ^B
15 01 04	ambalaje metalice	MNH ^B
15 01 05	ambalaje de materiale compozite	MNH ^B
15 01 06	ambalaje amestecate	MNH ^B
15 01 09	ambalaje din materiale textile	MNH

Cod	Descrierea capitolului	Tipul rubricii
20	Deșeuri municipale (deșeuri menajere și deșeuri asimilabile, provenite din comerț, industrie și instituții), inclusiv fracțiuni colectate separat	
20 01	fracțiuni colectate separat (cu excepția celor de la secțiunea 15 01)	ANH
20 01 01	hârtie și carton	
20 01 38	lemn, altul decât cel specificat la 20 01 37	MNH
20 01 39	materiale plastice	ANH
20 01 40	metale	ANH
20 02	deșeuri din grădini și parcuri (inclusiv deșeurile din cimitire)	
20 02 01	deșeuri biodegradabile	ANH

● Programul de prevenire și reducere a cantităților de deșeuri generate

În etapa de construcție:

În faza de proiectare au fost propuse soluții pentru utilizarea unor cantități reduse de materie primă, precum și limitarea desfacerilor inutile din care să rezulte deșeuri.

Totodată antreprenorul va manipula cu atenție materialele pe șantier, iar ambalajele (vezi paletă/europaleți) vor fi returnate producătorului și furnizorului.

În etapa de exploatare:

Se va evita utilizarea de obiecte de unică folosință (de tipul farfurii, pahare, paie, etc. de plastic) și se va implementa trierea selectivă a deșeurilor de către utilizatorii permanenți și vizitatori prin montarea de pubele selective.

• Planul de gestionare a deșeurilor

În etapa de construcție:

Antreprenorul va ține o evidență strictă privind tipul și cantitatea deșeurilor generate pe șantier (conform *Legii 211/2011/2002 privind evidența gestiunii deșeurilor și pentru aprobarea listei cuprinzând deșeurile, inclusiv deșeurile periculoase*).

Descrierea modului de gestiune a deșeurilor generate din construcții:

- deșeurile reciclabile – plastic, hârtie, carton, lemn, sticlă, metal, diverse ambalaje etc. se vor pre colecta în recipiente separate și vor fi predate operatorului de servicii publice de salubritate;
- amestecurile de deșeuri etc. se vor pre colecta în containere cu capacitatea de 7 mc închiriate de la firme specializate. Materialele rezultate se vor sorta în vederea recuperării. Nu vor fi aruncate materialele care pot fi recuperate și utilizate în procesul de restaurare sau valorificate.

Tipul recipientelor utilizate pentru pre colectarea deșeurilor – containere cu capacitatea de 7 mc, 22 mc amplasate în incinta șantierului.

Va fi amenajat un spațiu special pentru colectarea selectivă a deșeurilor menajere pe timpul organizării de șantier.

Locul depozitării finale: depozit autorizat.

Descrierea modului de gestiune a deșeurilor generate:

- Deșeurile generate pe amplasament în perioada de realizare a proiectului vor fi colectate selectiv și reciclate (se vor încheia contracte cu firme specializate de preluare și reciclare a deșeurilor de acest tip).

În etapa de exploatare:

Deșeurile rezultate în urma funcționării parcului arheologic vor fi deșeuri menajere sau asimilabil menajere, care nu prezintă potențial nociv pentru zonă.

S-a prevăzut îndepărtarea manuală zilnică sau pe măsura producerii lor, a tuturor gunoaielor menajere și depunerea lor în pubele ușor manevrabile amplasate în punctul gospodăresc poziționat lângă parcare tehnică.

9) Gospodărirea substanțelor și preparatelor chimice periculoase

Obiectivul nu produce deșeuri toxice. Datorită faptului că în unitate nu există

factori de poluare nu se impun dotări și măsuri speciale pentru controlul emisiilor de poluanți în mediu și pentru monitorizarea activităților destinate protecției mediului. Personalul va fi instruit corespunzător. Activitatea se va desfășura cu respectarea condițiilor impuse de instituțiile de avizare.

- **Substanțele și preparatele chimice periculoase utilizate și/sau produse**

Nu este cazul – se vor folosi materiale specifice lucrărilor de restaurare și consolidare ale pietrei, acestea fiind folosite de personal atestat conform instrucțiunilor și depozitate în siguranță și inaccesibil pentru persoanele neautorizate.

- **Modul de gospodărire a substanțelor și preparatelor chimice periculoase și asigurarea condițiilor de protecție a factorilor de mediu și a sănătății populației**

Nu este cazul - se vor folosi materiale specifice lucrărilor de restaurare și consolidare ale pietrei, acestea fiind folosite de personal atestat conform instrucțiunilor și depozitate în siguranță și inaccesibil pentru persoanele neautorizate.

b) Utilizarea resurselor naturale, în special a solului, a terenurilor, a apei și a biodiversității.

Nu este cazul.

VIII. DESCRIEREA ASPECTELOR DE MEDIU SUSCEPTIBILE A FI AFECTATE ÎN MOD SEMNIFICATIV DE PROIECT

a) Impactul asupra populației, sănătății umane, biodiversității (acordând o atenție specială speciilor și habitatelor protejate), conservarea habitatelor naturale, a florei și a faunei sălbatice, terenurilor, solului, folosințelor, bunurilor materiale, calității și regimului cantitativ al apei, calității aerului, climei (de exemplu, natura și amploarea emisiilor de gaze cu efect de seră), zgomotelor și vibrațiilor, peisajului și mediului vizual, patrimoniului istoric și cultural și asupra interacțiunilor dintre aceste elemente; natura impactului (adică impactul direct, indirect, secundar, cumulativ, pe termen scurt, mediu și lung, permanent și temporar, pozitiv și negativ)

Lucrările care se vor executa au un impact minim asupra populației, sănătății, biodiversității, florei, faunei, terenului etc., fiind intervenții care vizează construcții și amenajări existente.

Impactul asupra monumentului istoric : Intervențiile sunt menite să împiedice

sau să reducă procesele de degradare existente și să vină în sprijinul dezvoltării activităților de cercetare, vizitare și administrare ale sitului și propun re-funcționalizarea obiectivului.

Restaurarea și amenajarea obiectivului au un impact economic substanțial asupra așezărilor din proximitate, sporind activitățile ce țin de turism, oferind astfel posibilitatea unei dezvoltări sustenabile pentru o zonă rurală cu mult mai puține posibilități și resurse financiare, prin înființarea unor unități de cazare și de alimentație publică.

b) Extinderea impactului (zona geografică, numărul populației/habitatelor/speciilor afectate)

Nu este cazul.

c) Magnitudinea și complexitatea impactului

Nu este cazul.

d) Probabilitatea impactului

Nu este cazul.

e) Durata, frecvența și reversibilitatea impactului

Nu este cazul.

f) Măsurile de evitare, reducere sau ameliorare a impactului semnificativ asupra mediului

Nu este cazul.

g) Natura transfrontalieră a impactului

Nu este cazul.

IX. PREVEDERI PENTRU MONITORIZAREA MEDIULUI – DOTĂRI ȘI MĂSURI PREVĂZUTE PENTRU CONTROLUL EMISIILOR DE POLUANȚI ÎN MEDIU; INCLUSIV PENTRU CONFORMAREA LA CERINȚELE PRIVIND MONITORIZAREA EMISIILOR PREVĂZUTE DE CONCLUZIILE BAT APLICABILE. SE VA AVEA ÎN VEDERE CA IMPLEMENTAREA PROIECTULUI SĂ NU INFLUENȚEZE NEGATIV CALITATEA AERULUI ÎN ZONĂ

Nu este cazul.

X. LEGĂTURA CU ALTE ACTE NORMATIVE ȘI/SAU PLANURI/ PROGRAME/ STRATEGII/ DOCUMENTE DE PLANIFICARE

a) Justificarea încadrării proiectului, după caz, în prevederile altor acte normative naționale care transpun legislația comunitară (IED, SEVESO, Directiva-cadru apă, Directiva-cadru aer, Directiva-cadru deșeuri etc.)

Nu este cazul.

b) Se va menționa planul/programul/strategia/documentul de programare/planificare din care face proiectul, cu indicarea actului normativ prin care a fost aprobat

Cel mai recent document de politică publică referitor la patrimoniul cultural este *Strategia pentru cultură și patrimoniu național 2016-2022* (Ministerul Culturii, 2016, document publicat pentru consultare publică, dar neaprobat, din 2016). Una dintre direcțiile de acțiune indicate în acest document se referă la susținerea dezvoltării durabile prin turism cultural. Astfel, este recomandată dezvoltarea activităților, proiectelor și programelor care privesc „realizarea, modernizarea și exploatarea de rețele și trasee cultural-turistice care promovează monumentele înscrise în Lista Patrimoniului Mondial UNESCO sau în Lista indicativă și conectarea acestora, după caz, cu unele monumente de categoria A sau B din vecinătate sau cu cele care au relevanță în contextul cultural respectiv.” Conectarea sitului arheologic Sarmizegetusa Regia cu siturile dacice din Munții Orăștiei, și în special cu situl său eponim, Ulpia Traiana Sarmizegetusa, apare astfel firească, cu atât mai mult cu cât se poate corela cu inițiativele recente ale Consiliului Județean Hunedoara, de protejare și promovare a patrimoniului cultural al județului, cu accent deosebit pe cetățile dacice.

Strategia de dezvoltare teritorială a României – România policentrică 2035 (Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, 2015) include între principiile strategice urmărite „protejarea, promovarea și valorificarea patrimoniului natural și cultural” (p. 11), iar între obiectivele strategice privind dezvoltarea teritoriului național pentru orizontul 2035, Obiectivul 9. „Protejarea, dezvoltarea și valorificarea patrimoniului natural și cultural” (p. 21).

Aceste documente sunt în acord cu politicile europene ale sectorului și cu angajamentele internaționale ale României, rezultate din convențiile la care este parte, impun de asemenea finanțarea cu prioritate a restaurării și punerii în valoare a monumentelor istorice.

La nivelul județului, documentul strategic care privește dezvoltarea teritorială, *Planul de Dezvoltare Regională a Județului Hunedoara 2014-2020*, recunoaște

valoarea deosebită și diversitatea patrimoniului și peisajului cultural hunedorean și afirmă importanța patrimoniului cultural construit pentru atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă a unităților administrativ-teritoriale pe raza cărora sunt situate și pentru definirea identității locale.

Consiliul Județean Hunedoara, ca autoritate cu atribuții de coordonare a autorităților publice locale și de asigurare a protecției patrimoniului cultural construit, conform legii nr. 215/2001 a administrației publice locale în cadrul Planului de Dezvoltare Regională a Județului Hunedoara 2014-2020, pe perioada 2014-2020 a abordat integrat segmentul turismului, urmărind câteva obiective strategice:

Hunedoara recunoscută: Hunedoara, județ cunoscut pe plan național și european pentru identitatea puternică bazată pe asocierea unică de resurse etnografice, istorice și naturale. Valoarea deosebită și diversitatea patrimoniului și peisajului cultural hunedorean reprezintă punctul de plecare pentru reafirmarea identității județului și promovarea acesteia, atât pe plan local, cât și pe plan național și internațional. La nivel național, bogăția patrimoniului județului Hunedoara este comparabilă cu cea a județului Maramureș, însă, prin comparație, Hunedoara este foarte puțin vizibilă, fiind mai degrabă asociată cu industria extractivă. Acest obiectiv va fi atins prin următoarele priorități:

poziționarea Județului Hunedoara în rețele tematice naționale și internaționale prin sprijinirea și organizarea de evenimente de anvergură;

constituirea și promovarea mărcii turistice a Județului Hunedoara la nivel regional, național și internațional;

crearea de pachete turistice integrate pe temele majore componente ale mărcii Județului Hunedoara (istorie, patrimoniu, etnografie, mediu, aventură, geologie etc.);

Inițiativele declarate ale Consiliului Județean Hunedoara pot fi realizabile numai prin măsuri de conservare și valorificare a patrimoniului cultural, printre care și proiectul *Conservarea, restaurarea și punerea în valoare a Cetății Sarmizegetusa din cadrul Sitului arheologic Sarmizegetusa Regia, punct "Dealul Grădiștii"*.

Se urmărește stabilirea unor măsuri corelate de protecție, conservare și utilizare durabilă a patrimoniului cultural construit și a monumentelor istorice cât și valorificarea potențialului acestui patrimoniu în scopul întăririi identității culturale locale, în contextul globalizării.

Obiectivele *Planului de Dezvoltare Regională a Județului Hunedoara 2014-2020* sunt determinate și de procesele și realitățile din domeniul patrimoniului cultural construit și a monumentelor istorice, deoarece acestea:

promovează și dau substanță diversității teritoriale, fundamentând pe baza unor realități, obiectivele de dezvoltare durabilă a unităților administrativ teritoriale pe raza cărora sunt situate;

contribuie la definirea, întărirea și uneori chiar „restaurarea” identității locale prin conservarea elementelor specifice și a valorilor locale.

Cadrul legal pentru monitorizarea monumentelor istorice de valoare mondială din România este reprezentat de HG nr. 493/2004 pentru aprobarea metodologiei privind monitorizarea monumentele istorice înscrise în Lista patrimoniului mondial.

Pe lângă acestea, necesitatea investiției derivă din documentele strategice relevante și răspunde obiectivelor propuse în acestea:

a. *Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030* din care inserăm următoarele direcții de acțiune:

Protecția și punerea în valoare a patrimoniului cultural și natural național; racordarea la normele și standardele europene privind calitatea vieții. Însotită de revitalizarea, în modernitate, a unor moduri de viață tradiționale, în special în zonele montane și cele umede.

Referitor la conservarea și valorificarea patrimoniului cultural național, lipsa unei evidențe cadastrale corecte și complete a monumentelor istorice și de arhitectură, siturilor arheologice, ansamblurilor construite cu valoare de patrimoniu, peisajelor-unicat creează dificultăți în ierarhizarea rațională a intervențiilor de conservare, restaurare sau, după caz, valorificare economică sau turistică. Potrivit unui studiu elaborat în 2005, din cele 26.900 de monumente și situri istorice listate, 75% sunt în pericol de deteriorare sau se află într-un stadiu avansat de degradare. Disponibilitatea limitată a fondurilor alocate pentru asemenea intervenții este agravată de o planificare defectuoasă a lucrărilor (șantiere sau situri abandonate pe parcurs din cauza întreruperii finanțării, absența unor măsuri elementare de conservare și pază, etc.). Compartimentele de specialitate la nivel județean și municipal sunt slab încadrate cu personal calificat și nu pot face față volumului și exigențelor calitative ale activităților complexe care se impun pentru păstrarea identității culturale naționale în context european.

Măsurile stabilite în strategia menționată vizează în principal valorificarea sustenabilă a patrimoniului cultural și a resurselor naturale cu potențial turistic precum și îmbunătățirea calității infrastructurii turistice de cazare și agrement în vederea creșterii atractivității regiunilor, dezvoltării economiilor locale.

Intervențiile sectoriale la nivel național vor fi completate prin acțiuni cu specific regional, subregional și local pentru a sprijini aplicarea principiilor dezvoltării durabile. Mai exact, Strategia prevede ca direcții de acțiuni și dezvoltarea durabilă și promovarea turismului prin „Restaurarea și valorificarea patrimoniului cultural și modernizarea infrastructurii conexe”.

De subliniat este și faptul că păstrarea patrimoniului cultural, a creației contemporane și diversității culturale ca premisă a coeziunii și solidarității europene este menționată în mod expres în Strategia pentru Dezvoltare Durabilă a UE și se regăsește în principalele documente politice ale Uniunii Europene, inclusiv în Tratatul de la Lisabona, precum și într-o serie de convenții multilaterale adoptate sub egida UNESCO sau a Consiliului Europei. Importanța dimensiunii culturale la nivelul Uniunii Europene este evidențiată de faptul că în domeniul creației și serviciilor culturale lucrează aproximativ 6 milioane de cetățeni europeni, reprezentând 3,1% din totalul locurilor de muncă în UE. În esență, principiile dezvoltării durabile se aplică în egală măsură patrimoniului cultural ca și capitalului natural, fiind vorba de resurse moștenite de care trebuie să beneficieze și generațiile următoare. Întrucât avem de-a face cu resurse neregenerabile, eventuala lor irosire, din ignoranță sau neglijență, devine astfel irecuperabilă și ireversibilă.

- b. Planul National de Dezvoltare, din care inserăm ca obiectiv: „diminuarea diferențelor de dezvoltare între regiuni și în interiorul acestora are în vedere, printre altele, îmbunătățirea performanței administrative și a infrastructurii publice locale, protecția patrimoniului natural și cultural;
- c. Planul de Amenajare a Teritoriului Național (PATN) – Secțiunea a III-a – zone protejate (Legea nr. 5 din 6 martie 2000);
- d. Planul de Amenajare a Teritoriului – Cetăți Dacice din Munții Orăștiei, aprobat prin Hotărârea Guvernului României nr. 1293 din 2004
- e. Planul de amenajare a Teritoriului Județean (PATJ) aprobat prin Hotărârea Consiliului Județean Hunedoara nr. 142 din 2010
- f. Planul Urbanistic General aprobat prin Hotărârea Consiliului Local al Comunei Orăștioara de Sus nr. 27 din 2001, cu valabilitate prelungită prin Hotărârea Consiliului Local al Comunei Orăștioara de Sus nr. 5 din 2016.

X. LUCRĂRI NECESARE ORGANIZĂRII DE ȘANTIER

a) Descrierea lucrărilor necesare organizării de șantier

Execuția lucrărilor se va face de către antreprenori specializați și autorizați pentru acest gen de lucrări.

Organizarea de șantier se va asigura în zona adiacentă sitului, în apropierea accesului dinspre cetate, fără a bloca căile de acces în restul situl arheologic și în legătură directă cu terasa artificială din zona de acces în sit, utilizată astăzi ca parcare pentru vehiculele administrației sitului.

Pentru organizarea de șantier, va fi utilizată ca platforma de depozitare zona plată adiacentă Templului mare de andezit, care permite delimitarea platformei pentru depozitarea materialelor, amplasare containere, vestiar, birou de șantier și a grupurilor sanitare ecologice.

Materialele cum sunt piatra, pământ, materiale feroase, lemn și alte materiale utilizate la intervențiile de restaurare/ conservare, se vor putea depozita temporar pe teren, în spațiul special amenajat, în aer liber, fără măsuri deosebite de protecție. Materialele și molozul rezultate din demolare se vor îndepărta din șantier la cel mult trei zile după demolare.

În acest sens, pe terenul aferent se va organiza șantierul prin amplasarea:

- punct PSI;
- baracă sau rulotă - birou de șantier;
- baracă sau rulotă – vestiare pentru muncitori;
- baracă – magazie de materiale și unelte, construită pe șantier;
- 2 cabine WC ecologice;
- 1 platformă depozitare materiale;
- 1 șopron materiale cu banc de lucru;
- 1 generator de curent și tablou electric pentru organizarea de șantier.

Platforma pentru depozitarea materialelor va fi executată din box paleți din lemn de esență tare peste care se montează un rând de plăci din PFL dur.

Toate piesele componente ale organizării de șantier vor fi dispuse în așa fel încât să permită o ușoară manevrare a materialelor și a utilajelor.

Lucrările necesare organizării de șantier se vor realiza cu respectarea cu Legii

265/2006 privind Protecția Mediului, cu completările și modificările ulterioare și constau în realizarea împrejmuirii și accesului provizoriu, stabilirea zonei de amplasare a autovehiculelor și a utilajelor utilizate (care vor avea o stare tehnică corespunzătoare astfel încât să fie exclusă orice posibilitate de poluare a mediului înconjurător direct sau indirect), a platformelor pentru depozitarea deșeurilor din perioada lucrărilor de construcție și a eventualelor containere pentru organizarea de șantier, respectiv a toaletelor ecologice.

Executantul va efectua toate demersurile necesare pe lângă autoritățile în domeniu pentru organizarea și impunerea reglementărilor.

b) Localizarea organizării de șantier

Organizarea de șantier se va asigura pe Terasa a X-a, în zona adiacentă Templului mare de andezit. Zona dedicată organizării de șantier, respectiv segmentele de zid sau suprafețele pe care se va interveni vor fi împrejmuite provizoriu, iar accesul persoanelor neautorizate pe șantier va fi strict monitorizat.

c) Descrierea impactului asupra mediului a lucrărilor organizării de șantier

Impact asupra mediului este redus și localizat și pe termen scurt, intervenția neprevăzând activități care să producă disconfort auditiv sau să afecteze calitatea aerului (prin zgomotele, vibrațiile și praful produse de lucrările de demolare și construire).

d) Surse de poluanți și instalații pentru reținerea, evacuarea și dispersia poluanților în mediu în timpul organizării de șantier

Nu este cazul.

e) Dotări și măsuri prevăzute pentru controlul emisiilor de poluanți în mediu

Nu este cazul.

XI. LUCRĂRI DE REFACERE A AMPLASAMENTULUI LA FINALIZAREA INVESTIȚIEI, ÎN CAZ DE ACCIDENTE ȘI/SAU LA ÎNCETAREA ACTIVITĂȚII, ÎN MĂSURA ÎN CARE ACESTE INFORMAȚII SUNT DISPONIBILE

a) Lucrările propuse pentru refacerea amplasamentului la finalizarea investiției, în caz de accidente și/sau la încetarea activității

Conform planșe anexate.

Vezi și punct **III. Lucrări exterioare.**

Se reface terenul afectat de organizarea de șantier, aducându-se la starea inițială. Lucrările de refacere a amplasamentului se vor realiza conform cerințelor proiectului tehnic de execuție și proiectului de sistematizare.

b) Aspecte referitoare la prevenirea și modul de răspuns pentru cazuri de poluări accidentale

În etapa de construcție:

Se vor face verificări tehnice periodice a utilajelor folosite la construcție pentru evitarea defecțiunilor. În cazul poluării accidentale a solului în urma unor defecțiuni a utilajelor folosite se va proceda imediat la utilizarea materialelor absorbante, la decopertarea solului contaminat, stocarea temporară a deșeurilor rezultate și a solului decopertat în recipiente adecvate, și tratarea de către firme specializate.

În etapa de exploatare:

În cazul poluării accidentale vor fi anunțate autoritățile competente și se vor lua măsurile necesare pentru remediere.

c) Aspecte referitoare la închiderea/ dezafectarea/ demolarea instalației

Nu este cazul.

d) Modalități de refacere a stării inițiale/reabilitare în vederea utilizării ulterioare a terenului

Nu este cazul.

XIII. ANEXE – PIESE DESENATE

a) Planul de încadrare în zonă a obiectivului și planul de situație, cu modul de planificare a utilizării suprafețelor; formele fizice ale proiectului (planuri, clădiri, alte structuri, materiale de construcție etc.); planșe reprezentând limitele amplasamentului proiectului, inclusiv orice suprafață de teren solicitată pentru a fi folosită temporar (planuri de situație și amplasamente)

Conform planșe anexate :

- A.00 Plan de amplasament
- A.04 Plan de situație existent
- A.05 Plan de situație propus

b) Schemele-flux pentru procesul tehnologic și fazele activității, cu instalațiile de depoluare

Nu este cazul.

c) Schema – flux a gestionării deșeurilor

Conform **Schema – flux de gestionare a deșeurilor** atașată în anexă.

d) Alte piese desenate, stabilite de autoritatea publică pentru protecția mediului

Nu este cazul.

XIV. PENTRU PROIECTELE CARE INTRĂ SUB INCIDENȚA PREVEDERILOR ART. 28 DIN ORDONAȚA DE URGENȚĂ A GUVERNULUI NR. 57/2007 PRIVIND REGIMUL ARIILOR NATURALE PROTEJATE, CONSERVAREA HABITATELOR NATURALE, A FLOREI ȘI FAUNEI SĂLBATICE, APROBATĂ CU MODIFICĂRI ȘI COMPLETĂRI PRIN LEGEA NR. 49/2011, CU MODIFICĂRILE ȘI COMPLETĂRILE ULTERIOARE, MEMORIUL VA FI COMPLETAT CU URMĂTOARELE:

Nu este cazul.

a) Descrierea succintă a proiectului și distanța față de aria naturală protejată de interes comunitar, precum și coordonatele geografice (Stereo 70) ale amplasamentului proiectului. Aceste coordonate vor fi prezentate sub formă de vector în format digital cu referință geografică, în sistem de proiecție națională Stereo 1970, sau de tabel în format electronic conținând coordonatele conturului (X, Y) în sistem de proiecție națională Stereo 1970;

Nu este cazul.

b) Numele și codul ariei naturale protejate de interes comunitar

Nu este cazul.

c) Prezența și efectivele/suprafețele acoperite de specii și habitate de interes comunitar în zona proiectului

Nu este cazul.

d) Se va preciza dacă proiectul propus nu are legătură directă cu sau nu este necesar pentru managementul conservării ariei naturale protejate de interes comunitar

Nu este cazul.

e) Se va estima impactul potențial al proiectului asupra speciilor și habitatelor din aria naturală protejată de interes comunitar

Nu este cazul.

f) Alte informații prevăzute în legislația în vigoare.

Nu este cazul.

XV. PENTRU PROIECTELE CARE SE REALIZEAZĂ PE APE SAU AU LEGĂTURĂ CU APELE, MEMORIUL VA FI COMPLETAT CU URMĂTOARELE INFORMAȚII, PRELuate DIN PLANURILE DE MANAGEMENT BAZINALE, ACTUALIZATE:

a) Localizarea proiectului:

1) Bazinul hidrografic

Nu este cazul.

2) Cursul de apă: denumirea și codul cadastral

Nu este cazul.

3) Corpul de apă (de suprafață și/sau subteran): denumire și cod

Nu este cazul.

b) Indicarea stării ecologice/potențialului ecologic și starea chimică a corpului de apă de suprafață; pentru corpul de apă subteran se vor indica starea cantitativă și starea chimică a corpului de apă.

Nu este cazul.

c) Indicarea obiectivului/obiectivelor de mediu pentru fiecare corp de apă identificat, cu precizarea excepțiilor aplicate și a termenelor aferente, după caz.

Nu este cazul.

**XVI. CRITERIILE PREVĂZUTE ÎN ANEXA NR. 3 LA LEGEA NR. 292/2018 PRIVIND
EVALUAREA IMPACTULUI ANUMITOR PROIECTE PUBLICE ȘI PRIVATE ASUPRA
MEDIULUI SE IAU ÎN CONSIDERARE, DACĂ ESTE CAZUL, ÎN MOMENTUL
COMPILĂRII INFORMAȚIILOR ÎN CONFORMITATE CU PUNCTELE III-XIV.**

Nu este cazul.

Șef de proiect
arh. Ștefan Bălici

Întocmit,
arh. Alexandra Stoica

ANEXE:

1. Poziționarea față de cele mai apropiate arii naturale protejate
2. Schema – flux de gestionare a deșeurilor
3. A.01 Plan de încadrare în zonă;
4. A.04 Plan de situație existent
5. A.05 Plan de situație propus

1. Poziționarea față de cele mai apropiate arii naturale protejate

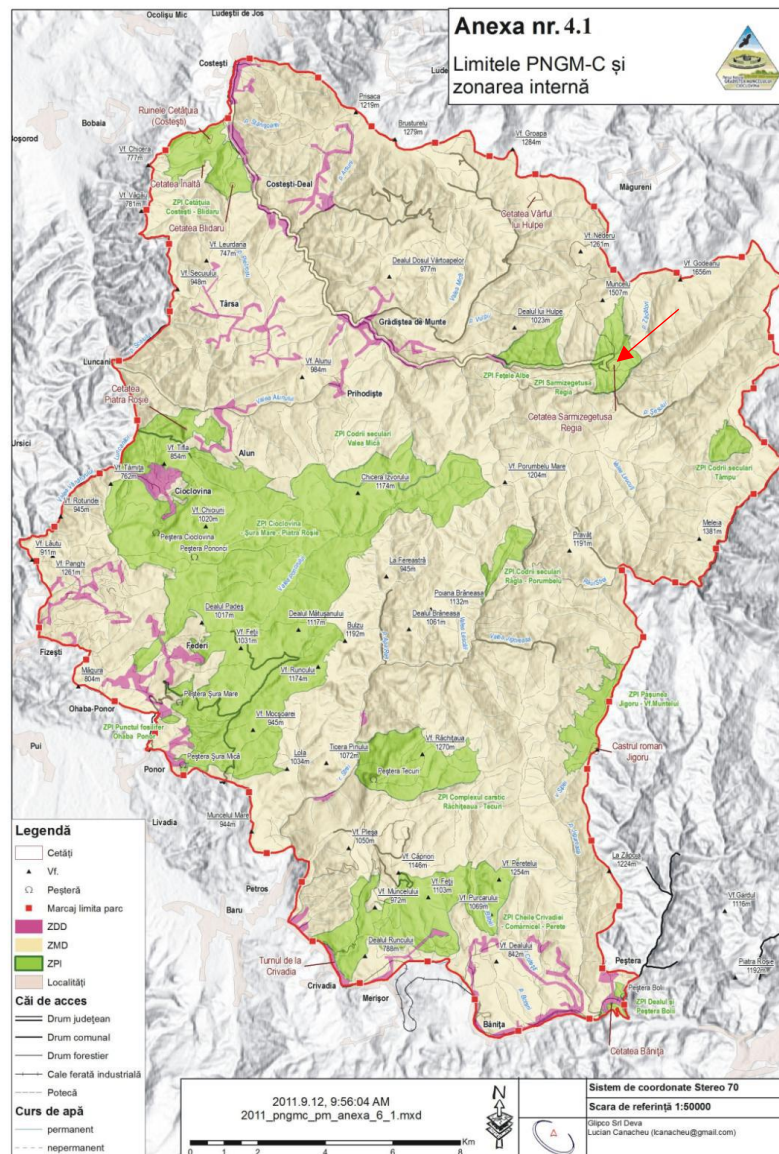

Fig. 1 _ Amplasarea sitului arheologic Sarmizegetusa Regia în cadrul limitelor Parcului Natural Grădiștea Muncelului – Cioclovina (sursa: Planul de management al PNGM – C, Anexa 4.1).

2.Schema – flux de gestionare a deșeurilor

